

PROGRAMACIÓN DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA. 3º ESO.

CURSO 2019-20

CONTIDOS. TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS POR AVALIACIÓN

Ao longo do curso vanse combinar, de xeito simultáneo, contidos correspondentes aos diferentes bloques que conforman o currículo de Lingua castelá e Literatura:

Bloque 1: "Comunicación oral: escoitar e falar"

Bloque 2: "Comunicación escrita: ler e escribir"

Bloque 3: "Coñecemento da lingua"

Bloque 4: "Educación literaria"

1ª Avaliación (unidades didácticas 1-4 do libro de texto):

1. Comprensión das diferencias entre lingua oral e lingua escrita.
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais do ámbito de uso persoal, educativo ou escolar e social: a anécdota.
3. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos descritivos, instrutivos, expositivos e literarios: a guía de viaxes, as receitas de cociña, o informe, as bases dun concurso literario.
4. Coñecemento das orixes históricas da realidade plurilingüe de España e valoración como fonte de enriquecemento persoal e como mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. Coñecemento dos factores históricos que orixinaron as zonas de dominio lingüístico catalán, galego e vasco.
5. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e de uso da lingua: regras de acentuación de palabras con ditongos, tritongos e hiatos; utilización correcta dos determinantes ante nomes que comezan por *a-/ha-*; o til diacrítico; utilización correcta dos adverbios seguidos de posesivos; acentuación de préstamos lingüísticos e palabras compostas; utilización correcta de adverbios acabados en *-mente*; corrección ortográfica para os nomes propios; uso do artigo cos nomes propios.
6. Recoñecemento e identificación das unidades lingüísticas: enunciado, oración e sintagma; o sintagma nominal, o sintagma adxectivo, o sintagma

adverbial.

7. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais: o substantivo, o pronome, o determinante, o adxectivo, o adverbio.
8. Identificación dos diferentes xéneros literarios.
9. Aproximación aos xéneros literarios medievais e ás obras e autores máis representativas desta época a través da lectura e explicación de fragmentos significativos.
10. Lectura autónoma , comprensión e análise de textos literarios representativos da literatura española da Idade Media.
11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos medievais utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa: un poema, unha escena teatral.
13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
14. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información

2ª Avaliación (unidades didácticas 5-8 do libro de texto):

1. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais do ámbito de uso persoal, educativo ou escolar e social: un programa de radio, o texto biográfico, dramatización dunha entrevista, un texto expositivo.
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos narrativos, descritivos, explicativos e literarios: un cadro, un plano dun metro, un magacín informativo.
3. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
4. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e de uso da lingua: normas ortográficas do *b* e o *v*; concordancia do suxeito e o verbo; normas do *g* e o *j*; usos do infinitivo e o xerundio; normas do *h*, leísmo, laísmo e loísmo; normas do *ll* e o *y*; o yeísmo.

5. Recoñecemento, uso e explicación das funcións sintácticas oracionais: o suxeito. As oracións impersonais; os complementos verbais: o complemento directo, o complemento indirecto, o complemento de réxime, o complemento axente, o atributo, o complemento circunstancial, o complemento predicativo.
6. Recoñecemento e identificación das unidades lingüísticas: o sintagma verbal.
7. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais: o verbo, as perífrases verbais.
8. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.
9. Aproximación aos xéneros literarios renacentistas e ás obras e autores máis representativas desta época a través da lectura e explicación de fragmentos significativos e unha obra completa: o *Lazarillo*.
10. Lectura autónoma, comprensión e análise de textos literarios representativos da literatura española do Renacemento.
11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos renacentistas utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa.
13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
14. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

3ª Avaliación (unidades didácticas 9-12 do libro de texto):

1. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais do ámbito de uso persoal, educativo ou escolar e social: o texto teatral, o debate, a exposición oral,
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos narrativos, descritivos e dialogados; expositivos e

argumentativos; periodísticos e publicitarios; textos da vida cotiá: diario persoal, textos na rede: chat, blog, páxina web, correo electrónico, redes sociais...; escritos formularios: convocatoria, orde do día, acta...

3. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
4. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e de uso da lingua: os signos de puntuación, formas verbais incorrectas, palabras xuntas e separadas.
5. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.
6. Utilización das TIC para organizar contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.
7. Uso das TIC como medio de comunicación e interrelación social a través da escritura.
8. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis..) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
9. Aproximación aos xéneros literarios renacentistas e ás obras e autores máis representativas desta época a través da lectura e explicación de fragmentos significativos.
10. Lectura autónoma, comprensión e análise de textos literarios representativos da literatura española do Barroco.
11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos barrocos utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa.
13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
14. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

CONTIDOS MÍNIMOS

Este aspecto da programación fixa o grao mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe en 3º da ESO para considerar que un alumno/a pode superar Lingua Castelá e Literatura se conseguiu asimilalos e dominalos.

- Comprende, interpreta, valora e produce textos orais de diferentes tipos en relación co ámbito de uso e a súa finalidade.
- Comprende, interpreta, valora e produce en soporte papel ou dixital, textos escritos de diferentes tipos en relación co ámbito de uso e a súa finalidade.
- Planifica, produce e revisa textos con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas gramaticais, ortográficas e tipográficas.
- Coñece, usa e valora a importancia das normas ortográficas, gramaticais e de uso da lingua.
- Recoñece, usa e explica as categorías gramaticais: substantivo, adxectivo, determinante, pronome, verbo, adverbio, preposición, conxunción e interxección.
- Identifica e explica os elementos constitutivos da palabra e os procedementos para a formación de palabras.
- Recoñece e explica os grupos de palabras (nominal, adxectivo, adverbial e verbal) e as relacións que se establecen entre os elementos que os conforman.
- Recoñece, usa e explica os elementos constitutivos da oración simple: suxeito e predicado, os complementos do predicado e os tipos de oracións.
- Coñece as orixes históricas da realidade plurilingüe do Estado español, e valora a riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.

- Recoñece os xéneros literarios e as obras e autores máis representativos da literatura española da Idade Media aos Séculos de Ouro.
- Le e comprende textos da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo.
- Consulta e utiliza fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
- Usa de xeito progresivo, autónomo e eficaz os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Haberá, en primeiro lugar, unha avaliación inicial que nos servirá para determinar os coñecementos previos de cada alumno ou alumna. O **deseño da avaliación inicial** consistirá na resolución de varias actividades sobre contidos básicos do curso anterior e nos permitirá comprobar, entre outros aspectos, se saben aplicar técnicas de estudo e comprensión dun texto, a súa creatividade, o dominio que teñen das normas ortográficas e gramaticais, o grao de coherencia e cohesión do texto elaborado e a presentación do mesmo. A avaliación inicial levarase a cabo nos primeiros días do curso para poder tomar **medidas individuais e colectivas** oportunas sobre alumnos/as que precisen unha adaptación curricular, reforzo educativo, etc.

Unha vez realizada a avaliación inicial continuarase coa avaliación do proceso de aprendizaxe. Realizaranse **tres sesións de avaliación**, coincidindo aproximadamente cos tres trimestres. A avaliación debe ser permanente e continua e axudaranos a localizar, valorar e interpretar as necesidades pedagóxicas que poidan xurdir ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe. Os **contidos de cada avaliación poden ser recuperados na seguinte**. É importante que o alumnado participe no proceso de avaliación cunha autorreflexión ao respecto do seu proceso de

aprendizaxe, valorando os progresos obtidos e as dificultades atopadas.

➤ A cualificación de cada avaliación farase en función do seguinte baremo:

-Probas obxectivas (90%): a nota se calculará facendo a media das notas das dúas probas. Para isto haberá que conseguir unha puntuación mínima de 3,5 en cada proba. En caso contrario non se fará media e o alumno/a non aprobará a avaliación. Haberá, ademais, que superar os contidos de todos os bloques.

-Traballo reflectido no caderno e outras actividades de expresión, comprensión, análise de textos... (10%).

A nota mínima para aprobar será un 5.

➤ A non lectura dos libros obrigatorios na avaliación levará consigo a cualificación en suspenso desta ata que se realice. No caso de ter superadas o resto das probas e suspender a avaliación por non ler os libros de lectura obrigatoria, o alumno/a terá que recuperar só a proba de lectura. A lectura dos libros non fará media nin aumentará a nota da avaliación.

Por último, á hora de establecer a nota de cada alumno/a teremos en conta as seguintes **penalizacións** que suporán unha diminución da nota da avaliación:

- Catro faltas de ortografía graves nun exame baixarán 1 punto a nota deste. O alumnado poderá suspender a materia no caso de que o número de faltas de ortografía supere o límite imposto pola profesora: en ningún caso será superior a 20 faltas por exame o traballo. Se penalizarán até 0,25 puntos os exames cunha mala caligrafía e presentación.
- Igualmente se realizará un control exhaustivo do caderno do alumno/a, que esta presentará sempre que a profesora considere oportuno. Nel terán que estar debidamente realizadas as actividades que propoña a profesora diariamente e, en caso contrario, isto quedará reflectido no caderno da profesora con un negativo. Cada tres negativos baixarase 1 punto á nota da avaliación. A non realización das tarefas diarias con regularidade poderá supoñer que a materia se suspende, imponéndose este criterio á

nota dos exames.

- Tamén se obterá un negativo pola falta reiterada de material e o comportamento na clase que impida un bo desenvolvemento da mesma, coa mesma penalización que no punto anterior: cada tres negativos réstase un punto á nota da avaliación.

Polo que se refire á **cualificación definitiva do/a alumno/a no remate do curso**, en avaliación ordinaria, será o resultado da avaliación final e global e dito resultado procederá da media entre as cualificacións das tres avaliacións. Non se fará media con cualificacións inferiores a 3,5.

En canto á **avaliación extraordinaria de setembro**, o alumno/-a deberá resolver unha proba escrita na que serán avaliados os bloques de contidos: *Comunicación Escrita, Funcionamento da lingua e Educación Literaria* na data e hora establecida desde xefatura de estudos. Esta proba poderá incluír unha o varias preguntas de control sobre as lecturas obrigatorias se estas non foron superadas en xuño positivamente. Tamén se poderá esixir, no caso de non ter superadas as lecturas, un traballo de cada un dos libros suspensos no que se demostre que leron e comprenderon o libro. O/a alumno/a superará a materia se acada nesta avaliación extraordinaria unha cualificación igual ou superior a 5.

Polo que respecta á organización das actividades de seguimento, **recuperación e avaliación das materias pendentes** o alumnado de 3º ESO coa materia de 1º e/ou 2º ESO pendente, poderá facer un exame no mes de maio, na data e hora establecida desde xefatura de estudos, para superala. No caso de non recuperala nesta convocatoria poderá facelo na avaliación de setembro. En calquera dos casos ten que acadar, para superala, unha nota igual ou superior a 5.

LIBRO DE TEXTO

Lengua castellana y Literatura, 3º ESO Anaya, ISBN 978-84-678-5209-7

LIBROS DE LECTURA OBRIGATORIA

1ª, 2ª e 3ª avaluación: un libro cada avaluación a escoller entre:

- ***Nadie nos oye***, Nando López, ed. Santillana
- ***Lágrimas de sangre***, Jordi Sierra i Fabra, ed. Santillana
- ***La muerte del cisne***, Fernando Lalana, ed. Santillana
- ***Relatos escalofriantes***, Roald Dahl, ed. Santillana
- ***Rebeldes***, Susan E. Hinton, ed. Santillana
- ***La nieta del señor Linh***, Philippe Claudel, ed. Salamandra
- ***Si no te vas***, Pau Joan Hernández, ed. Edebé
- ***Palabras envenenadas***, Maite Carranza, ed. Edebé
- ***El niño del pijama de rayas***, John Boyne, ed. Salamandra

3ª avaluación. Unha lectura clásica:

Lazarillo de Tormes, ed. Santillana